

Список використаних джерел:

1. Генріх Бортіс. Інституції, поведінка, та економічна теорія. Внесок до класико-кейнсіанської політичної економії / Генріх Бортіс. – К, 2007. – 560 с.
2. Професійна освіта як складова забезпечення кваліфікованого кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення: матеріали парламентських слухань у Верховній Раді України 1 червня 2016 року // Верховна Рада України, Комітет з питань науки і освіти. – К.: Парлам. вид-во, 2016. – 320 с.
3. Воротіна Л. І. Звіт про діяльність Спілки економістів України за 2016 рік / Л. І. Воротіна та ін. – К., 2017. – С. 270.

* Воротін Валерій Євгенович – доктор наук з державного управління, професор, академік АЕН України, в. о. завідувача відділу комплексних проблем державотворення Інституту законодавства Верховної Ради України.

Стаття надійшла до редакції 1 грудня 2017 р.

УДК 351

Інна Гришова *
Денис Федоркін *

КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПІДХІД ЩОДО ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

У статті проведено аналіз досвіду європейських країн щодо державного регулювання екологічної безпеки на рівні регіону. Вивчено та максимально враховано позитивний зарубіжний досвід у цій сфері для розробки заходів з адаптації державного регулювання екологічної безпеки в Україні до стандартів Європейського Союзу. Екологічна безпека аграрного виробництва аналізується також з позицій необхідності подолання соціо-екологічних протиріч, які виникають при комплексній взаємодії людини й навколишнього природного середовища.

Ключові слова: досвід європейських країн, державне регулювання, екологічна безпека.

Гришова И. Ю., Федоркин Д. В. Концептуальный подход к государственному управлению экологической безопасностью аграрного производства.

В статье проведен анализ опыта европейских стран относительно государственного регулирования экологической безопасности на уровне региона. Изучены и максимально учтены позитивный зарубежный опыт в этой сфере для разработки мероприятий по адаптации государственного регулирования экологической безопасности в Украине к стандартам Европейского Союза. Экологическая безопасность рассматривается с точки зрения необходимости разрешения социо-экологических противоречий, которые возникают при комплексном воздействии человека на природную среду.

Ключевые слова: опыт европейских стран, государственное регулирование, экологическая безопасность.

Gryshova I. Yu., Fedorkin D. V. Conceptual approach to public administration of ecological safety of agrarian production.

In the article the analysis of experience of European countries regarding the public administration of ecological safety on the regional level. Studied and the most taken into account positive foreign experience in this sphere for the development of adaptation measures of state regulation of ecological safety in Ukraine to standards of the European Union. Environmental safety is considered from the point of view of the necessity of solving the ecological and social contradictions that arise in complex human impact on the natural environment.

Keywords: european experience, state regulation, environmental safety.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку суспільства, взаємодії людини із природою екологічна безпека аграрного виробництва виступає не ізольованим явищем, а розглядається як імперативна вимога економічної стабільності та є невід'ємною складовою збалансованого розвитку нації. Це у свою чергу зумовлює необхідність вивчення механізмів управління екологічною безпекою аграрного розвитку з метою оптимального, послідовного переходу на якісно нові засади, що є одним із важливих і актуальних наукових завдань сучасності.

За роки незалежності України стан справ із захистом навколишнього середовища, забезпеченням необхідного рівня екологічної безпеки оцінюється як катастрофічний. Українська держава зазнає значних матеріальних і фінансових збитків в наслідок надзвичайних ситуацій як природного, так і техногенного характеру. Викиди забруднюючих речовин в атмосферу від стаціонарних джерел постійно зростають. Для запобігання та вирішення вже існуючих екологічних проблем держава повинна застосовувати дієві механізми управління із забезпечення необхідного рівня екологічної безпеки у суспільстві.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Концептуальні засади державного управління екологічної безпеки аграрного виробництва досліджували відомі вчені Саблук П. Т., Наумов О. Б., Воротін Є. В., Мотренко В. Т., Гришова І. Ю., Митяй О. В., Мандибура В. О., Шестаковська Т. Л., Гнат'єва Т. М., Галицький О. М., Стоянова-Коваль С. С. та інші [1–18].

Проте, системна криза, що, на жаль, стала головною ознакою сьогодення України, значною мірою поглибила потенційну ураженість господарських, соціальних об'єктів, знизила рівень захищеності населення і територій. Саме тому стратегія як загальнодержавного, так і регіонального розвитку повинна спрямовувати організацію інфраструктури відповідно до новітніх викликів і вимог безпеки життєдіяльності, зокрема екологічної безпеки аграрного виробництва.

Мета дослідження. Запропонувати концептуальний підхід щодо дослідження змісту та особливостей екологічної безпеки аграрного виробництва та визначити цілі, що зумовлюють необхідність розвитку системи забезпечення екологічної безпеки аграрного виробництва в Україні.

Виклад основного матеріалу. Україна належить до тих держав, які не тільки відчують реальність екологічної загрози, а й безпосередньо з нею зіткнулися. Проблема екологічної безпеки в українській державі постала надзвичайно гостро. Конституцією України в статті 16 наголошено: «Забезпечення екологічної безпеки й дотримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи – катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду Українського народу є обов'язком держави» [1; 2].

У контексті даного положення поняття екологічної безпеки виступає ключовим та має достатньо чітко визначені правові рамки. Вони детерміновані встановленими законодавством критеріями якості навколишнього природного середовища, його окремих елементів, якості продуктів харчування, одягу, житла тощо, дотримання яких дозволяє забезпечувати екологічну безпеку. Система критеріїв закріплюється відповідною системою екологічних нормативів. Центральне місце в ряду цих нормативів займають визначення гранично допустимих: концентрації забруднюючих речовин у воді, повітрі, ґрунті; рівня акустичного електромагнітного, радіаційного та іншого шкідливого впливу на навколишнє природне середовище; вмісту шкідливих речовин у продуктах харчування та тваринних кормах. Окрім таких нормативів існують численні нормативи, що визначають гранично допустимі викиди у навколишнє середовище забруднюючих речовин, рівні шкідливого впливу фізичних та біологічних факторів для конкретних джерел забруднення [5].

Реалізація громадянами України свого конституційного права на безпечне навколишнє природне середовище виступає головною метою держави, що покликана забезпечити безпеку держави за усіма напрямками життєдіяльності і насамперед, екологічну безпеку. Саме це обумовлює необхідність інтеграції цілеспрямованої діяльності на вирішення комплексу екологічних проблем за усіма напрямками діяльності держави,

забезпечити необхідні умови для переходу до екологічно збалансованого розвитку України. Екологічна безпека і оновлений варіант збалансованого розвитку аграрного виробництва розглядаються міжнародними експертами як новітній рушій у суспільстві, що здатний розв'язати гострі проблеми сучасного соціально-економічного розвитку. Серед яких виділяють небезпеку деградації навколишнього середовища, виснаження запасів основних природних ресурсів, збільшення частоти погодних аномалій і кліматичні зміни [2].

Визначено, що в екологічному відношенні ситуація в Україні не є стабільною та надійною. На офіційних форумах та в наукових публікаціях неодноразово наголошувалося, що близько 15 % території України перебуває у критичному екологічному стані [5; 8]. Серед європейських країн вона має найвищий показник антропогенного навантаження на екологічні системи, який продовжує зростати та в кілька разів перевищує відповідні показники розвинених країн світу. Значних масштабів досягли забруднення водних і земельних ресурсів, атмосферного повітря. Активізуються процеси деградації ґрунтів та водойм, що негативно відбивається на соціально-економічних параметрах аграрного виробництва та рівні благополуччя населення. Ці та інші показники дали підстави міжнародним експертам зробити висновки, згідно з якими Україна характеризується негативним екологічним іміджем [9] та визнана зоною екологічного лиха [10].

Світова практика виділяє декілька видів екологічної безпеки аграрного виробництва (розташовані в порядку посилювання регламентації впливу аграрного виробництва на навколишнє природне середовище):

1) встановлення правил ведення діяльності по виробництву аграрної продукції – Кодекси Належної (проект UNDP/GEF «Зниження забруднення довкілля через зміни в аграрній політиці та демонстрації пілотних проектів» для басейну ріки Дунай) та Доброї аграрної практики (регламентується «Нітратною» Директивою ЄС (676/91/ЄЕС); Добрі умови аграрного виробництва та навколишнього середовища (Директива ЄС 1782/2003/ЄЕС); Спільні стандарти Доброї фермерської практики (Директива ЄС 1257/1999/ЄЕС) тощо;

2) поширення збалансованих (мало затратних, компромісних, адаптивних) систем виробництва: аналоги LISA / LEISA (*Low (external) input sustainable agriculture*, низько-затратне підтримуюче аграрне виробництво [11]), міні-землеробство (*Biointensive Mini-Farming*), біодинамічне землеробство (*Biodynamic Agriculture*), ЕМ-технології (*Effective Microorganism Technologies*) [12] тощо. Найбільшого поширення в світі і державної підтримки в даній групі набули технології LISA / LEISA;

3) розвиток органічного (біологічного, екологічного) виробництва – передбачає широке використання біологічних підходів (гною, сидератів, мінімізації обробки ґрунту, біологічне розпушування і структуризація ґрунту, біологічне переведення азоту в органічні сполуки, біологічна боротьба з бур'янами, збудниками хвороб та шкідниками), відмова від застосування пестицидів або регламентоване їх використання лише при обробці насіння, заборона використовувати генетично модифіковані організми тощо [10]. В Європейському Союзі органічне виробництво регламентується Директивою № 2092/91 та № 834/2007 від 28 червня 2007 р. з органічної продукції та її маркування, а також анулювання Директиви № 2092/91; базовими стандартами Міжнародної федерації органічного руху аграрного виробництва (*International Federation of Organic Agriculture Movements, IFOAM*), Стандартом Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (*Food and Agriculture Organization of the United Nations, FAO*) та Всесвітньої організації охорони здоров'я – Кодекс аліментаріус;

4) поєднання технологій аграрного виробництва з природоохоронними заходами (середовище-відтворювальними): наприклад, підсів або висів на полях рослин, які підтримують кормовий ланцюг місцевих тварин. Необхідність поєднання виробничої і природоохоронної складової в аграрному виробництві зумовлена його специфікою, яке відзначається тривалим операційним циклом, широким територіальним розосередженням та тісним зв'язком з біотичними та абіотичними факторами довкілля, що ускладнює здійснення природоохоронних заходів відокремлено від процесу виробництва.

Як відмічають вчені, «основою підвищення ефективності аграрного виробництва та доходів сільського господарства є зростання технологічного рівня аграрного виробництва, впровадження ресурсозберігаючих та екологічно чистих технологій» [11–15].

Першоосновою аграрного виробництва є забезпечення попиту продовольчого ринку якісною сировиною. Однак, в процесі руху у даному напрямку виникають побічні ефекти – виснаження, деградація, забруднення природних ресурсів та можливо низькоякісна аграрна продукція, що в сукупності знижують якість життя населення на території розташування суб'єкта аграрного виробництва та споживачів продуктів харчування. Саме тому виникає поняття екологічної безпеки аграрного виробництва, що означає рух по вектору забезпечення продовольчої безпеки з такими екологічними обмеженнями, які забезпечують розвиток галузі та відповідної території за принципами сталого розвитку. Зауважимо, що термін «екологічна безпека» використовується багатьма авторами [10–17], однак без уточнення його сутності і прив'язки до аграрного виробництва.

Виходячи із вищевикладеного, нами обґрунтовано, що в основу підходу до визначення сутності екологічної безпеки аграрного виробництва має бути покладено принцип комплексності (спрямований на отримання і практичне використання нових знань у сфері управління взаємовідносинами між розвитком суспільства, соціально-економічними інтересами аграрного виробництва та навколишнім природним середовищем) та системності (враховує закони природи та ґрунтується на об'єктивних економічних законах) (Рис. 1).

Рис. 1. Концептуальний підхід до дослідження змісту та особливостей екологічної безпеки аграрного виробництва

* Джерело: розроблено автором

Визначаючи зміст екологічної безпеки аграрного виробництва та напрямки сучасної аграрної політики держави, що є домінантою структурних перебудов розвитку аграрного виробництва у контексті забезпечення його екологічної безпеки, необхідно, з одного боку, врахувати її зв'язок з обґрунтованими на другій Всесвітній конференції ООН з проблем навколишнього середовища і розвитку (Ріо-92) підходами, а з іншого – враховувати більш широкий та комплексний контекст сучасної постановки проблеми. Екологічна безпека виробництва, як зазначається у міжнародних документах, спрямовується на підтримання економічного розвитку при забезпеченні раціонального використання природного капіталу, мінімізацію забруднення навколишнього середовища та послаблення інших негативних екологічних впливів. Вона втілюється в екологічно стійкому економічному прогресі, і націлюється на поліпшення суспільного добробуту через зменшення ризиків захворюваності, а також досягнення соціальної справедливості шляхом забезпечення потреби в екологічно безпечних харчових продуктах за істотного зниження екологічних ризиків у процесі їх виробництва, включаючи ризики кліматичних змін і дефіциту екологічних благ [14].

У загальному розумінні екологічну безпеку аграрного виробництва слід розглядати як процес свідомого проникнення екологічних принципів та підходів у господарсько-економічні відносини та соціальні явища. З одного боку, вона являє собою об'єктивно зумовлений процес перетворення суспільної праці, спрямованої на збереження і розвиток суспільно-економічних функцій природи [15], з іншого – спрямована на створення екологічно безпечних для людини умов проживання й життєдіяльності. Отже, це своєрідна корекція і формування матеріально-енергетичних та інформаційних потоків у відповідності з екологічними обмеженнями та вимогами [12].

Екологічна безпека аграрного виробництва аналізується також з позицій необхідності подолання еколого-соціо-екологічних протиріч, які виникають при комплексній взаємодії людини й навколишнього природного середовища. Одним із напрямів вирішення даних суперечностей є стратегічна модернізація існуючих технологічних рішень. Постає гостра необхідність налагодження такого способу організації виробництва за якого досягається максимальний вихід екологічно безпечної аграрної продукції при мінімальних витратах виробничих ресурсів та мінімальній шкоді для навколишнього природного середовища. Тобто, на нашу думку, забезпечення екологічної безпеки аграрного виробництва є процесом удосконалення еколого-соціо-економічної системи відносин та розвитку продуктивних сил у контексті захисту навколишнього природного середовища.

Поширеним серед провідних науковців є визначення екологічної безпеки аграрного виробництва «як процесу безупинного і послідовного розроблення та впровадження у виробничі процеси нових технологічних і управлінських заходів, які дозволяють підвищувати ефективність використання природних ресурсів при збереженні чи поліпшенні якості довкілля [14].

Актуальність удосконалення питань забезпечення екологічної безпеки аграрного виробництва в Україні зумовлюється рядом екзогенних та ендогенних факторів (Рис. 2). Наміри нашої держави інтегруватись в світовий економічний простір стикнулися з проблемами національних та міжнародних вимог до якості продукції та безпеки аграрного виробництва [10]. Дані вимоги можливо адаптувати в українських реаліях шляхом розвитку системи забезпечення екологічної безпеки аграрного виробництва, яке б враховувало міжнародні та національні стандарти країн-імпортерів вітчизняної аграрної продукції. Крім того, в умовах членства України в Світовій організації торгівлі вітчизняним аграрним товаровиробникам складно конкурувати на внутрішньому ринку із закордонними імпортерами органічної продукції через відсутність легітимності та державної підтримки національного екологічного аграрного виробництва. На думку науковця, «головною економічною метою аграрної політики є розбудова стабільного, експортоорієнтованого та конкурентоспроможного на зовнішніх ринках сектора економіки і створення для цього відповідних організаційно-економічних умов» [12], що в сучасних умовах вимагає посиленої уваги до екологічної безпеки продукції аграрного виробництва.

Внутрішні підстави розвитку системи забезпечення екологічної безпеки аграрного виробництва окреслюються значним господарським освоєнням земель та негативним впливом, що справляє сучасне аграрне виробництво на навколишнє середовище. Тим паче, необхідність розвитку «екологічно дружніх» (*environmental friendly*) технологій аграрного виробництва в Україні підтверджується фахівцями ООН [13-15].

Рис. 2. Цілі, що зумовлюють необхідність розвитку системи забезпечення екологічної безпеки аграрного виробництва в Україні

* Джерело: систематизовано автором

Забезпечення екологічної безпеки аграрного виробництва проявляється в декількох напрямках. Перш за все це якість (екологічна безпечність, чистота) продукції, що визначає її конкурентоспроможність та вплив на здоров'я споживачів. Законом України «Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини» безпечність харчового продукту визначається як «стан харчового продукту, що є результатом діяльності з виробництва та обігу, яка здійснюється з дотриманням вимог, встановлених санітарними заходами, технічними регламентами, та забезпечує впевненість у тому, що харчовий продукт не завдає шкоди здоров'ю людини (споживача), якщо він спожитий за призначенням» [6].

Висновки. Отже, результати дослідження вітчизняної та зарубіжної літератури щодо визначення сутності та особливостей екологічної безпеки аграрного виробництва дали можливість систематизувати спільні ознаки, зокрема: у переважній більшості сутність екологічної безпеки аграрного виробництва визначається як процес, що охоплює сукупність послідовних дій спрямованих на трансформацію форм, методів, способів виробництва, які систематизовані та гармонізовані з сучасними законами розвитку навколишнього природного середовища; екологічна безпека аграрного виробництва тісно пов'язана із інноваційною політикою та спрямована на збереження природної рівноваги і поліпшення якості життя суспільства; екологічна безпека аграрного виробництва покликана

забезпечувати своєчасне попередження появи негативних явищ, загроз, зумовлених діяльністю людини й чинниками навколишнього природного середовища. В країнах Європи існує механізм зв'язку між загальними компетенціями, які надані певним структурам ЄС в галузі забезпечення екологічної безпеки та обов'язками регіональних та місцевих громад щодо практичного вирішення актуальних та перспективних задач. Цей механізм ґрунтується, з одного боку, на системі правового регулювання взаємовідносин суспільства та природи, яке здійснюється як на європейському, так і національному рівні. З другого боку, поширення екологічних знань та доведення до свідомості людей актуальності завдань забезпечення екологічної безпеки, дає можливість активно залучати громадськість для вирішення цих завдань. Для цього створені відповідні інституціональні механізми, які дозволяють через судову систему в країнах ЄС місцевим громадам відстоювати свої екологічні інтереси та права.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. – Донецьк : Лебедь, 2005. – 40 с.
2. Коментар до Конституції України / голова ред. кол. В. Ф. Опришко та інш. – К. : Інститут законодавства Верховної Ради України, 1996. – 376 с.
3. Пахомова Н. В. Структурные преобразования в условиях формирования «зеленой» экономики: вызовы для государства и бизнеса / Н. В. Пахомова, К. К. Рихтер, Г. Б. Мальшков // Проблемы современной экономики. – 2012. – № 3(43). – С. 7–15.
4. Бистряков І. К. Сталий розвиток України: постмодернізм, простір, методологія управління / І. К. Бистряков // Вісник НАН України. – 2012. – № 7. – С. 47–53.
5. Доповідь України на Конференції ООН зі сталого (збалансованого) розвитку Ріо+20 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecoleague.net/34903999-643.html>
6. Веклич О. Україна – ЄС чи Україна – МС? [Електронний ресурс] / О. Веклич // Дзеркало тижня. – № 29. – 16 серпня 2013. – Режим доступу : http://gazeta.dt.ua/ECOLOGY/ukrayina-yes-chi-ukrayina-ms-_html
7. Международная Федерация движений за экологическое сельское хозяйство. Основные стандарты для экологического производства и переработки: Утверждены Генеральной Ассамблеей IFOAM в Базеле, Швейцария, Сентябрь 2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://organicst.com.ua/files/IFOAM-st.doc>
8. Стратегічні напрями розвитку агропромислового комплексу України / Петро Трохимович Саблук (ред.), Віктро Якович Месель-Веселяк (ред.); Інститут аграрної економіки УААН. – К., 2002.
9. Економічний довідник аграрника / В. І. Дробот, Г. І. Зуб, М. П. Кононенко та ін.; за ред. Ю. Я. Лузана, П. Т. Саблука. – К. : «Преса України», 2003. – 800 с.
10. Крисанов Д. Ф. Аграрна сфера: пріоритети та механізми реалізації / Д. Ф. Крисанов. – Київ : Ін-т економіки НАН України, 1998. – 235 с.
11. Горлачук В. В. Землекористування на межі тисячоліть / В. В. Горлачук, В. Г. Вюн, А. Я. Сохні. – Львів : НВФ «Українські технології», 2001. – 130 с.
12. Збереження біорізноманіття у зв'язку із сільськогосподарською діяльністю: Методичні рекомендації щодо збереження біорізноманіття та охорони земель, пов'язаних із сільськогосподарською діяльністю / Соломаха В. А., Малієнко А. М., Мовчан Я. І. та ін. – Київ : Центр учбової літератури, 2005. – 123 с.
13. Доклад Генерального секретаря ООН: Передача екологічески чистой технологии, сотрудничество и создание потенциала и экологически безопасное использование биотехнологии // Комиссия по устойчивому развитию, организационная сессия 30 апреля – 2 мая 2001 года. – Организация Объединенных Наций, Экономический и Социальный Совет. – 31 с.; Incorporating Green Growth and Sustainable Development Policies into Structural Report Agendas. A Report by the OECD, the World Bank and the United Nations prepared for the G20 Summit (Los Cabos, 18–19 June 2012) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/dataoecd/44/10/50643282.pdf>. – Р. 5–6.

14. Urban Environmental Management System Kit In Russian [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unep.or.jp/ietc/Focus/uems_russian.asp

15. Wadim Strielkowski. Climate Policy of the European Union: What to Expect from the Paris Agreement? / Wadim Strielkowski, Evgeny Lisin, Inna Gryshova // ROMANIAN JOURNAL OF EUROPEAN AFFAIRS. – Vol. 16. – No. 4. – December 2016.

16. Наумов О. Б. Інституційні детермінанти й стратегічні напрями економічного розвитку національного господарства / І. Б. Жилияєв, О. Б. Наумов, Л. М. Наумова // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2016. – № 5. – С. 89–95.

17. Gryshova I. Modern Technologies in Public Administration Management: A Comparison of Estonia, India and United Kingdom / Gryshova, I.; Strielkowski, W.; Kalyugina, S. // Administratie si Management Public. – 2017. – (28). – P. 174–185.

18. Gryshova I. Ju. The mechanism for implementing the functions of consumerism in market conditions / I. Ju. Gryshova, A. O. Yanchuk, T. L. Shestakovska // Науковий вісник Полісся. – 2016. – № 1 (9). ч. 1. – С. 93–101.

* Гришова Інна Юріївна – доктор економічних наук, головний науковий консультант Інституту законодавства Верховної Ради України.

* Федоркін Денис Васильович – здобувач Інституту законодавства Верховної Ради України.

Стаття надійшла до редакції 18 листопада 2017 р.

УДК 35: 639.1(477) «18/19»

Олег Проців *

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ТОРГІВЛЕЮ ПРОДУКЦІЄЮ МИСЛИВСТВА ПІД ЧАС ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

У статті висвітлено особливості державного регулювання торгівлі продукцією мисливства у Галичині під час Першої світової війни, його соціально-економічний і гуманітарний аспекти. Проаналізовано законодавче забезпечення організації торгівлі дичиною та практику його правозастосування органами державної влади та місцевого самоврядування. Зосереджено увагу на впливі влади на порушників тогочасного законодавства з метою його повного виконання.

Ключові слова: мисливство, війна, товариство мисливців, Австро-Угорська імперія.

Проців О. Р. Государственное управление торговлей продукцией охоты во время Первой мировой войны.

В статье освещены особенности государственного регулирования охоты в Галичине во время Первой мировой войны в социально-экономическом и гуманитарном аспектах. Проанализированы законодательное обеспечение организации торговли дичью и практика его правоприменения органами государственной власти и местного самоуправления. Сосредоточено внимание на влиянии власти на нарушителей законодательства того времени с целью его полного выполнения.

Ключевые слова: охота, война, общество охотников, Австро-Венгерская империя.

Protsiv O. R. Influence of the tax policy of the authorities in Galicia in the middle of the 19th – beginning of the 20th centuries on hunting and fishing.

The public authorities of Galicia issued a number of legal acts regulating taxation to regulate the organization of hunting and fishing. The level of taxation of products of hunting and fishing in the realization of game and fish, taxation of hunting and fishing rights, taxation of hunting dog species is covered. A historical analysis of the taxation of hunting and fishing products of Galicia